

Till
Boverket
remiss@boverket.se

Yttrande över Remiss om Boverkets förslag till föreskrifter om ändring av Boverkets föreskrifter och allmänna råd (BFS 2007:4) om energideklaration för byggnader

Stockholm Exergi AB har tagit del av rubricerad remiss och lämnar härmed sitt yttrande däröver.

Stockholm Exergi tillstyrker förslaget om att införa energiklass A0 i energideklarationen såsom föreslås i remissunderlaget. Därutöver anser Stockholm Exergi att kravnivåerna för energiklasserna A0, A och B ska göras teknikneutrala mellan hållbara uppvärmningssystem.

Bakgrund och beskrivning av föreliggande problem

Kravet på nya byggnaders energiprestanda i Boverkets byggregler motsvarar energiklass C i Boverkets energideklarationer för byggnader. Enligt Plan- och byggförordningen (PBF), 3 kap., 14 §, ska en nyuppförd byggnad

”1. ha en mycket hög energiprestanda där den energi som tillförs i mycket hög grad kommer från förnybara energikällor (nära-nollenergibyggnad) uttryckt som primärenergi beräknad med en viktningssfaktor per energibärare som ska bidra till teknikneutralitet mellan hållbara uppvärmningssystem som inte är fossilbränslebaserade, 2. ha särskilt goda egenskaper när det gäller hushållning med el, och 3. vara utrustad med en klimatskärm som säkerställer god värmeisolering”.

Kravet i punkt 1 uppfylls genom att viktningssfaktorerna för el respektive fjärrvärme är satta så att regeln blir teknikneutral mellan hållbara uppvärmningssystem. Kravet i punkt 3 uppfylls via en beräkning av klimatskärmens genomsnittliga värmegenomgångskoefficient (det så kallade U-värdet).

Stockholm Exergi gör bedömningen att energiprestandakravet i Boverkets byggregler, och därmed också energiklass C i energideklarationen, i praktiken är i det närmaste teknikneutral. Detta konstaterar även Boverket i rapporten ”Kontrollstation av reglerna för byggnaders energiprestanda” (2023:12).

Detta gäller dock inte energiklasserna A och B i energideklarationen, där eldrivna värmepumpar gynnas framför fjärrvärme. I praktiken innebär reglerna att man kan uppföra en byggnad med sämre klimatskärm, dvs. till lägre kostnad, om byggnaden värms med värmepump än om byggnaden värms med fjärrvärme. Det är alltså lättare (billigare) att nå energiklass A och B med värmepump än vad det är med fjärrvärme. Detta konstateras också av Energimyndigheten i kapitel 8.3 i rapporten ”Förslag till en fjärrvärme och kraftvärmestrategi” (ER 2023:14).

Att värmepump väljs framför fjärrvärme till följd av att energideklarationens energiklasser A och B inte är teknikneutrala mellan hållbara uppvärmningssystem har visat sig tydligt i Stockholm. En drivande faktor till snedvridningen är bankernas finansieringsmodell som premierar byggnader med hög energiklass. Det är nämligen så att en fastighetsägare kan få bättre ranking (högre fastighetsvärde) och förmånligare låneräntor om byggnaden når energiklass A eller B. Denna sänkta lånekostnad, som är en följd av att man har valt värmepump för fastighetens uppvärmning, skapar ett signifikant ekonomiskt värde för fastighetsägaren som fjärrvärmebolaget inte kan konkurrera med via prissättningen av fjärrvärmen. Detta innebär i praktiken att bankernas finansieringsmodell styr mot användning av eldrivna värmepumpar, vilket både snedvrider konkurrensen på värmemarknaden och förvärrar problemet med hög effekt i elsystemet under kalla vinterdagar då elsystemet är som mest belastat. Dessutom leder ett ökat användande av fristående värmepumpar till en utarmning av fjärrvärmesystemets flexibilitetsförmåga, vilket på sikt också försämrar energiberedskapen.

Sammanfattningsvis är det alltså så att Boverkets energideklarationer för byggnader, enskilt och i kombination med bankernas finansieringsmodell, styr mot energilösningar som inte är bra för samhället i stort.

Stockholm Exergis förslag på lösning av problemet

Lösningen på problemet är att Boverket formulerar kraven i respektive energiklass A0, A och B så de blir teknikneutrala mellan hållbara uppvärmningssystem. Detta kan åstadkommas genom att definiera en unik uppsättning viktningsfaktorer för respektive energiklass. Ett alternativt förfarande är att skärpa kravet på klimatskärmens genomsnittliga värmegenomgångskoefficient så att det blir styrande i energiklasserna A0, A och B. När det gäller det senare alternativet kan inspiration hämtas från Stockholms stad och rapporten ”Hållbarhetskrav vid byggande på stadens mark i Stockholm” där man har höjt kravet på klimatskärmens genomsnittliga värmegenomgångskoefficient för byggaktörer som får markanvisning på stadens mark. Ett tredje alternativ är att kravnivåerna i samtliga av de tre punkterna i paragrafen ovan skärps på så sätt att respektive energiklass A0, A och B blir teknikneutral mellan hållbara uppvärmningssystem.

Om Stockholm Exergis förslag införs i Boverkets energideklarationer för byggnader kan en fastighetsägare välja (eller byta) hållbart uppvärmningssystem utan att betyget i energideklarationen påverkas. Det är en rimlig utgångspunkt som gör att valet av uppvärmningssystem kan styras av fler faktorer än lånevillkor. Detta skulle sannolikt skapa större samhällsnytta, eftersom fastighetsägare då kan väga in aspekter som flexibilitet och beredskap.

Med vänlig hälsning,

Stockholm Exergi AB

Anders Egelrud, VD